

KRESŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLICKÉ NOVINY
VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNAST STRANÁCH.

<p>Predplatná cena : Na celý rok --- 4 koruny --- hal. Na pol roka --- 2 " --- " Na štvrt roka --- 1 " 20 " <i>Jednotlivé číslo 8 hal.</i></p>	<p>Zodpovedný redaktor : Dr. ALEXANDER ERNSZT, páp. komorník. Majiteľ a vydavateľ : JAN MOLNÁR.</p>	<p>Redakcia a vydavateľstvo : Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám. sem sa majú posielat' predplatky, jako dopisy do novin ohlásky a náhodné reklamácie. Cena jedného 5 stĺpcového nonpareill riadku 30 hl. Rukopisy sa naspak nedávajú.</p>
---	---	--

Kraj. vyslanec Béla Rakovszky.

Krajinský vyslanec kresťanskej ľud. strany Béla Rakovszky v posledných delegáciách povedanou rečou obrátil na seba pozornosť politikov celého vzdelaného sveta. Podobnú pozornosť najširších kruhov povolaná je vzbudiť tá reč, ktorú tento vynikajúci člen kresťanskej ľudovej strany povedal na krajinskom sneme dňa 9-ho mája pri pojednávaní štátneho rozpočtu a ktorú v nasledujúcom výfahu podávame:

Béla Rakovszky: Ctená snemovňa! Vopred sa osvedčujem, že prítomnú zákonnú predlohu tak v mojom, ako aj v mene tej stránky, ku ktorej česť mám prislúchať, vo všeobecnosti, ako základ čiastočného pojednávania prijímam. (Schvaľovanie.)

Zrast štátnych výdavkov v záujme kultúry.

Neidem sa zapodievať s jednotlivými čiastkami štátneho rozpočtu, bo sú oni už vôbec známe. Napadla mi ale tá okolnosť, že ako referent spomenul to zvýšenie rozpočtu, ktoré nutne nasleduje zo zvýšených spoločných výdavkov, zo stolíc krajnej ľavej strany ozvaly sa posmešné výkriky. (Hluk z krajných a ľavej strany.) So zvýšením výdavkov, každý rok sa opakujúcim stretáme sa nielen u nás, lež vo všetkých kultúrnych štátoch, bo je to v úzkom spojení s vývinom a pokrokom kultúry. Možno vôbec povedať, že v tom pomere ako napredujeme v kultúre, štát akožto činiteľ politický a vládu prevádzajúci prinútený je postupne stať sa ustanovizňou kultúry a v tejto jakosti povinný je všeobecným potrebám slúžiace ustanovizne vo svo-

jom obore udržiavať s veľkými obetami. Aj z tej príčiny stretáme sa s jednostajným zrastaním výdavkov, čo čím pokročilejší je v kultúre, teda vzdelanejší daktorý národ, tým vyššie nároky zdviha oproti štátu. (Tak je!)

Záujmy malých hospodárov.

Ačpráve kresťanská ľudová strana tiež to stanovisko zaujíma, že budúcnosť Uhorska len v tom páde možno zabezpečiť, keď časom z agrárneho štátu pretvorí sa v štát hospodársky a len z tejto príčiny odhlasovala k podpore priemyslu žiadaných 200 millionov, ja z mojej stránky radšej bych bol videl, keby ku týmto cieľom menej boli žiadali, miesto toho ale *keby tým viacej obrátili ku podpore triedy malých poľných hospodárov*. Neslobodno zabudnúť tú okolnosť, že trieda poľných malých hospodárov, s telom i s dušou pnie ku zemi vlasti, pritom ale štátnej podpory len v malej miere, alebo vôbec nenie účastná, (Tak je!) kdežto by toho prvej zaslúžila, ako trieda internacionálneho veľkého kapitálu. (Tak je!) Veľkí kapitalisti nemilujú hrúď, na ktorej žijú, lež len svoj vlastný ošoh, potrebného kreditu zadovážia si veľmi ľahko a bárs kedy. Naproti tomu ale vidíme, že poľní malí hospodári ku potrebnému kreditu prísť môžu len s veľkými ťažkosťami a obetami a že preto prinútení sú pomoc hľadať u úžerníkov, ktorí im sice na okamženie pomôžu za vysoké úroky, pri tom ich ale hmotne celkom na vnivec obrátia (Tak je!)

Produktívne triedy obyvateľstva sú potrebné.

Uhorsko je doposiaľ zvlášte štát agrárny a v priemyselny štát dá sa len vtedy pretvoríť,

jestli vláda celú svoju silu na to vynaloží, aby poľnohospodársku triedu a malých gazdov pozdvihla na tak vysoký stupeň kultúry, na ktorom z extenzívneho hospodárstva prejsť môže na hospodárstvo intenzívne, pri čom dosiahne maximum donosu zeme. Toto by samo v sebe ale tiež nevedlo ku cieľu, keby sa štát o *porastenie produktívnej triedy obyvateľstva nestaral*. Ku tomuto ale neprídeme, kým sa ku nám bez prekážky na tisíce, ba desaťtisíce hrnú, ba sa u nás i stále osadia také cudzozemské živly, o ktorých je známo, že výlučne z úžery a špinavých kšeftov žijú. (Tak je!)

Georg Szmrecsányi: Sprostredkujú kupectvo. (Hluk v prostriedku.)

Béla Rakovszky: Ti čo zbytočne množia počet nebezpečných kupeckých prostredníkov a kroz to zdražujú potravné články a ľud nesvedomite vyžierajú...

Georg Szmrecsányi: V Budapešti sa ich desaťtisíc usadilo.

Béla Rakovszky: a kroz to, že potravné články zdražujú, zdvíhajú aj výrobky, čím ale viacej platiť musí sa nádennikom, tým ťažšie sa vyvíja priemysel.

Franc Buzáth: Títo ako občania dostanú volebné právo.

Béla Rakovszky: Teda z agrárneho štátu sa vtedy pretvoríme prirodzenou cestou v štát priemyselný, keď kultúra celej krajiny pozdvihne sa v tej miere, že sa rozprostre na všetky triedy obyvateľstva. (Čulé schvalovanie.)

Konsolidácia verejných pomerov.

Ku kultúrnemu vývinu štátu potrebná je ešte jedna podmienka. (Hluk. Čujme! Čujme!) Táto podmienka je ale konsolidovanie verejných pomerov. S lútosťou mi treba vyznať, že v tomto ohľade Uhorsko ešte na veľmi nízkom stupni stojí. V Europe snáď žiadon štát nemá telkej potreby sily svoje koncentrovať, ako práve Uhorsko. Tu ale čo vidíme? Samé rozdrobovanie síl, tak v politickom, ako spoločenskom živote. Rozdrobovanie síl v spoločenskom ohľade privlastňujem zaniknutému systému. Zaniknutý systém skrze to, že silou-mocou podporoval kapitalizmus, na vnivoč priviedol robotníctvo a malých priemyselníkov. (Tak je!)

Na tieto triedy vrhla sa socialdemokracia a

jej spojenci; tieto triedy zhubiť chce nemravnými a nevlasteneckými naukami. (Tak je! Pravda!) Socialdemokracia a jej spojenci idu ruka v ruke s bezbožnosťou a ateizmom. (Tak je!) Socialdemokrati snažia sa jejich spisami zničiť a zhubiť všetko, čo má ešte dajakú auktoritu. (Tak je!) V najnižších triedach spoločnosti vzbudzuje socialdemokracia tie najohavnejšie náruživosti, proti ktorým bojovať je vznešenou úlohou kresťanstva. Kamkoľvek pohliadneme, vidíme, že živly subverzívne a deštruktívne organizované sú, kdežto živly konzervatívne, čo udržujú štáty, nenie sú organizované. Kresťanská ľudová strana, aby proti týmto záhubným živlom úspešne bojovať mohla, za dobré uznala rozšíriť svoj program. Vzala preto do jej programu také body, od ktorých uskutočnenia očakáva zveladenie stavu robotníckeho a malých priemyselníkov.

Rozdrobenie síl v politickom živote.

Spomenul som, že u nás spatrujeme rozdrobenie síl aj v politickom živote. V poslednom čase totiž viacej než inokedy hodená je na povrchie politického života otázka národnosti. (Výkriky: Čujme! Čujme!) Chybné následky každého politického systému badať najlepšie po jeho zaniknutí. Tak je to aj v otázke národnosti. Netreba to dokazovať, že pod systémom Kolomana Tiszu, ktorý pozdvihol Bánffy na najvyšší stupeň dokonalosti, orgány verejnej správy za najsvätejšiu povinnosť si považovali lífrovať vláde čo najväčší počet voličov. Čo pri tom s ľudom robili a čo nie, o to sa nikto nestaral. Žalovať proti nim nebolo slobodno. (Hluk. Čujme!)

Velká chyba verejnej spravy Uhorska je, že mnohí úradníci z predošlého systému krajinskej správy aj dnes sú toho presvedčenia, že sú oni nie sluhovia ľudu, že sú nenie povolani záujmy ľudu zastávať, lež naopak, že je ľud na to, aby oni mohli byť pánmi a aby im dôchodky a úrady zabezpečené boly.

Ačpráve je kresťanská ľudová strana presvedčená o tom, že reorganizácia verejnej správy spojená je s veľkými ťažkosťami, prosíme predsa pána ministra vnútra, aby, ako to zaslúbil, vymetal čo najlepšie a najzákladnejšie. (Čulé schvalovanie. Potlesk z prava.)

Pán minister vnútra svoju politiku ohľadom

národnosti označil niekoľkými slovami, keď povedal, že sa bude s láskou chovať ku národnostiam, neuprositeľnou prísnosťou ale národnostným buričom. (Hnutie). Ja prosím p. ministra, aby rozšíril tento program a jeho prvý punkt nech zneje nasledovne: «Neuprositeľnou a neústupnou prísnosťou pokračovať budem oproti tým orgánom verejnej správy, ktoré národnostným buričom pôdu pripravujú. (Pravda! Tak je!) Čo jejich chovaním sa príležitosť zadržávajú k tomu, aby národnosti opovrhovaly meno maďarské».

So šovinizmom Bánffyho neprídeme k cieľu. *Materinskú reč dal každému sám Boh, túto nikomu odobrať človek nemá práva.* Aj ja som maďarský šovinista, spatrujem ale tento šovinizmus v tom, že žiadam, aby vláda tak spravovala krajinu, aby každý obyvateľ vlasti, bez rozdielu jazyka a stránky blažene žiť mohol. (Hlučné schvalovanie z prava a z prostriedku.)

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

V tak ohromnom počte vydržiavajú sa shromaždenia Jednoty Katolíckeho Ľudu, že i prítomne krátke zprávy podať musíme o tých utvorených shromaždeniach, ktoré ešte dňa 26-ho apríla boli vydržiavané. Aj tieto stručné zprávy nech slúžia k povzbudeniu tým obciam, v ktorých ešte nenie utvorená Katolícka Jednota. Treba sa ponáhľať s utvorením Jednoty a na spojení katolíckeho ľudu neustále pracovať, tak ako nepriatelia kresťanstva neustále napádajú katolícku cirkev. Toto mali pred očima horliví katolíci, keď Jednotu utvorili na nasledujúcich miestach:

Bakonykoppány (stolica Veszprém). Horlivou farára Leopolda Kolonics utvorená bola Jednota dňa 26. apríla.

Szőkefalva (stolica Kisküküllő). Vo veľkom shromaždení prítomná inteligencia a pospolitý ľud s oduševnením utvorili Jednotu.

Magyar Bánhegyes (stolica Csanád). Edmund Vagács, farár svolal shromaždenie, na ktorom veriaci Jednotu jednohlasne utvorili.

Csikszentgyörgy (stolica Csik). V utvorení shromaždenia rečnili: Farár Dominik Incze, Jozef Antal, kaplán a Augustin Kartalits, hlavný slúžny. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 150 členov.

Kalocsa. V štyridsať pustatinách ku Kalocsi patriaciach utvorená bola Jednota vo veľkom shromaždení.

Nagykikinda (stolica Temes). V utvorení shromaždenia rečnili Jozef Pattanik, farár mokrinský, Karol Szittar, správca ľudových škôl, dr. Marcell Türk, Gustáv Diète, dekan a farár Michal Káplár. Do Jednoty vstúpilo 155 členov.

Déménd a Szárd (stolica Hont). Farár Štefan Pokorný utvoril Jednotu vo veľkom shromaždení veriacich.

Hugyag (stolica Nógrád). S obcami Varbó a Őrhalom vydržiavané bolo utvorené shromaždenie, na ktorom súčasťnilo sa vyše 2000 veriacich. Predsedom shromaždenia bol krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany gróf Gejza Majláth. Katolícka Jednota utvorená bola jednohlasne.

Szamosujvár. V utvorení shromaždenia rečnili kaplán Martin Kapolán a P. Ignác Korbuly; utvorili s oduševnením Katolícku Jednotu.

Kalocsa (stolica Bács) V shromaždeniach na dvoch miestach vydržiavaných do utvorenej Jednoty poznove 100 členov vstúpilo.

Nagytapolcsány (stolica Nyitra). Mesto a susedné obce vydržiavali utvorené shromaždenie, na ktorom rečnili: krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany Georg Szmrecsányi, farár Eugen Hollady a farár dr. Pavel Jantausch. Jednota utvorená bola s veľkým oduševnením prítomného ľudu.

Rendva a Bettág (stolica Bars). V utvorení shromaždenia predsedal farár Karol Jaross. Jednota bola jednohlasne utvorená.

Olaszliszka a Szegi-Ling. Farár Ludvik Gessei utvoril s veriacimi oboch obcí Katolícku Jednotu.

Dráskovicz (stolica Zala). Do utvorenej Jednoty vstúpilo 83 členov.

Svábfalva (stolica Szepes). Farár Ondrej Kurucz utvoril svo svojimi veriacimi Jednotu, ku ktorej prihlásilo sa hneď 50 členov.

Csikszentkirály (stolica Csik). V utvorení shromaždenia rečnili dekan-farár Franc Hosszú, Dioniz Benedek, Georg András, statkári a organista-učiteľ Pavel Balogh. Do Jednoty vstúpilo 85 členov.

Leszete (stolica Nyitra). V utvorení shromaždenia s tak veľkým úspechom rečnili farár Justin Bielický a ako druhý rečník Augustin Petrášek, že do utvorenej Jednoty hneď 104 členov vstúpilo.

Felka (stolica Szepes). So 70. členami utvoril Jednotu kaplán Jozef Hohol.

Glogovacz (stolica Arad). V utvorení shromaždenia rečnili farán Ján Frank a kaplán Peter Manoeuvre s veľkým úspechom.

Guta (stolica Komárom). Utvorené shromaždenie zahájil dekan farár Viktor Palkovits. 160 členov prihlásilo sa ku Jednote.

Győr (stolica Győr). Dňa 3. mája veľké utvorené shromaždenie vo dvore katolíckeho kruhu. Za rečníkov boli požiadaní: skutočný, vnútorný tajný radca Štefan Rakovszky, vyslanec kresťanskej ľudovej strany dr. Ale-

xander Giesswein a pravotár dr. Július Moldoványi. Do Jednoty dalo sa posiaľ zapísať 1000 členov.

Nagymaros (stolica Hont). V utvorení shromáždení predsedal pravotár Donáth. Rečnili: Karol Huszár, redaktor zo strediska a kaplán Ján Légrády. Zapísať sa dalo 200 členov.

Csata a Lekér (stolica Bars). Krajinský vyslanec kresťanskej ľudovej strany dr. Mikuláš Zboray a farár dr. Ján Zelenyák rečnili s veľkým úspechom, po čom Jednota jednohlasne bola ntvorená.

Krasznaterebes (stolica Szatmár). Utvorenie Jednoty so všestranným odušavnením.

Piskárkos (stolica Szatmár). Albert Szabó a grécko-katolícky farár Jozef Mihalyik rečnili v utvorení shromáždení. Jednota bola jednohlasne utvorená.

Boicza (Stolica Hunyad). Ján Müller, farár utvoril Jednotu v ľudnom shromáždení.

Horvát nádoralja (stolica Vas). Do utvorenej Jednoty prihlásilo sa vyše 100 členov.

Alsónémedi (stolica Pest). Kaplán Albert Sztankó svolal prípravné shromáždenie k utvoreniu Katolíckej Jednoty.

Nagyczétény (stolica Nyitra). Do utvorenej Jednoty vstúpilo 130 členov.

Dömös (stolica Esztergom). V utvorení shromáždení rečnili farár Emil Syllaba a nadlesný hlavnej kapitule Artúr Jándy. Na mieste vstúpilo do Jednoty 50 členov.

Nagynarda (stolica Vas). Miestny správca utvorenej Jednoty je učiteľ Pavel Fuchs. Vodcovia skúpenín su Rudolf Schützenhoffer a Karol Horváth.

Nyitra-Zsambokrét (stolica Nyitra). Dňa 3. mája striadené bolo veľké ľudové shromáždenie k utvoreniu Jednoty. Shromáždeniu predsedal farár Karol Zatkovics. Za zápisníka bol vyvolený statkár Gustáv Katarász. Vzletné a zápalisté reči povedali: farár Karol Zatkovics a kupec Štefan Reiszal. Miestny správca je farár Karol Zatkovics, pokladník kupec Štefan Reiszal. Do Jednoty vstúpilo 130 členov.

Kisujárad (stolica Baranya). Utvorenie Jednoty vo veľkom shromáždení

Baranyabán (stolica Baranya). Miestny správca utvorenej Jednoty je farár Alojz Zádor.

Mosonbánfalú. Do utvorenej Jednoty vstúpilo 120 členov.

Najbližšie utvorená bude Jednota Katolíckeho Ludu po celej stolici Borsód.

Berkesd (stolica Baranya). Kaplán Štefan Kőrmendy a redaktor zo strediska Gduard Früchtl s veľkým úspechom rečnili v utvorení shromáždení.

Kresťanstvo je základom duševného a hmotného blaha národov. Tento základ upevníť je cieľom Jednoty Katolíckeho Ludu. Už i z tejto príčiny svätou povinnosťou je každého katolíka, aby sa bezodkladne zapísal do Jednoty Katolíckeho Ludu.

Jubiläum jeho veličenstva kráľa.

Jeho veličenstvo, apoštolský kráľ Uhorska, Franc Jozef I. dňa 2. decembra b. r. doplní 60. rok svojho panovania, ako cisár Rakúska. Národy Rakúska oslavujú z tejto zriedkavej príležitosti jejich cisára, tak ako Uhorsko oslávilo v minulom roku 40 ročné jubiläum blahonosného panovania svojho apoštolského kráľa. Z príležitosti 60-ročného jubiläa prišli dňa 7. mája do Viedne všetci panovníci Nemecka, aby v mene svojom a celého Nemecka holdovali jeho veličenstvu. O tejto zvlášte zriedkavej slávnosti jubilarnej podávame nasledujúcu zprávu:

Holdovanie nemeckých panovníkov.

Nemeckí panovníci dňa 7. mája cez poľudnie sa dovezli do schönbrunnského kaštieľa, kde nemecký cisár Vilhelm II. i s rodinou už prvej bol dorazil. Všetci boli odení do nemeckých rovnošiát, ešte aj tí, ktorí sú majiteľmi rakúsko-uhorských plukov; týmto chceli preukázať, že jako nemeckí v «Bunde» stojaci panovníci chcú prejavíť rakúskemu cisárovi Francovi Jozefovi I. svoje blahoželanie. Jeden za druhým prišli: bavorský knieža-regent Luitpold, saský kráľ August, württembergský kráľ Vilhelm II., bádenské veľkoknieža Fridrich, sasko-veimarské veľkoknieža Vilhelm Ernest, oldenburgské veľkoknieža August, mecklenburgsko-schwerinské veľkoknieža Fridrich Franc, anhaltské knieža Fridrich, schaumburg-lippské knieža Juraj a mešťanosta hamburgský Ján Burchard. Panovníkov a hamburgského mešťanostu vítal pri schodoch gróf Cholomiewszki a vyviedol ich do sieň na poschodí, kde ich vítal hlavný dvormajster.

Vo veľkej, takzvanej ružovej sieni nemeckí panovníci v polkruhu stáli dľa svojho rangu. Hlavný dvormajster šiel do izby nemeckého cisára a oznámil mu, že nemeckí panovníci sú už spolu. Cisár Vilhelm II., ktorý sa medzitým obliekol do rovnošaty pruského maršalla, v sprievode hlavného dvormajstra šiel do ružovej siene a tu zaujal miesto medzi panovníkmi. Hlavný ceremonálny majster nato oznámil jeho veličenstvu, že nemeckí panovníci čakajú. Jeho veličenstvo v sieni Marie Antoinetty čakal nemeckých panovníkov. V sieni stáli v radoch rakúski a uhorskí gárdisti.

Nato nemeckí cisár Vilhelm II. v mene nemeckých panovníkov vo vzletnej reči zablagoželal Francovi Jozefovi I. z príležitosti jeho panovníckeho jubiläuma. Jeho veličenstvo zvučným blasom ďakoval za tlumočené blahoželania.

Po pozdravení panovníkov jeho veličenstvo prijal blahoželanie nemeckej cisárovnej.

Po poklone o pol 1. hodine boly raňajky, na ktorých prítomní boli všetci hostia a vo Viedni sa zdržujúce arcikniežatá a arcikňažny. Raňajky sa o pol 2. hodine skončily, načo hostia opustili schönbrunnský kaštieľ.

Návštevy jeho veličenstva kráľa.

Jeho veličenstvo popoludní o 2. hodine zo Schönbrunnu zaviezol sa do Hofburgu, kde navštívil tam bývajúcich nemeckých panovníkov a hamburgského mešťanostu.

Návštevy nemeckého cisára.

Cisár Vilhelm II. a pruské knieža August Vilhelm popoludní navštívil bavorského vyslanca Puchera. Po druhej hodine nemecký cisársky pár s kniežaťom Augustom Vilhelmom zaviezol sa do chrámu kapucínov, kde navštívil kryptu panovníckej rodiny a na rakvy kráľovnej Alžbety a korunného princa Rudolfa položili utešené vence a potom sa pomodlili. Tak pri prichode, ako i pri odchode obecenstvo ich srdečne pozdravilo. Popoludní cisár Vilhelm II. oddal svoju navštívenku u arcikniežat, u zahraničného ministra Aehrenthala, u rakúskeho ministerpredsedu Becka, u ministra vojny, u členov diplomatického sboru a u veliteľa vojenského sboru.

Popoludní o pol 4. hodine cisár Vilhelm II. zaviezol sa do uhorského ministeriuma v Bankgasse, kde pre uhorského ministerpredsedu Wekerleho nechal svoju navštívenku. Podobne nechali pre uhorského ministerpredsedu navštívenku všetci vo Viedni sa zdržujúci nemeckí panovníci.

Nemecká cisárovna Augusta zaviezla sa do Volksgartenu a tam ku soche kráľovnej Alžbety zanesla jednu palmovú ratolesť, ktorú si priniesla z parku kaštieľa Achilleion na ostrove Korfu.

Obed.

V schönbrunnskom kaštieli večer o pol 7. hodine bol obed, na ktorom prítomní boli: jeho

veličenstvo Franc Jozef I., nemecký cisársky pár so svojou rodinou, nemeckí panovníci, hamburgský mešťanosta, členovia panujúcej rodiny, ministerpredsedovia Wekerle a Beck, sprievody a hlavní hodnostári. Pri obede jeho veličenstvo vyniesol na svojich vysokých hostov nasledovnú zdravicu:

— Návšteva mojich spojencov: nemeckého cisára a ostatných panovníkov, ako aj zastupiteľa slobodných Hanza-miest s najväčšou radosťou ma naplnila. S radosťou vítam pánov medzi nami. Vaším príchodom z príležitosti 60. roku môjho panovania citom pravého priateľstva dali ste taký výraz, ktorý ma zaväzuje ku najhlbšej vďake a posilňuje to moje presvedčenie, že medzi nami jestvujúce také silné sväzky sú pravými potrebami nášho srdca. Preniknutý týmto presvedčením, dovoľte, aby som môj pohár na vás, ako aj na naše nepoklátiteľné priateľstvo a jednotu pozdvihol a riekol: Nech žijú dlho moji vysokí hostia!

Na zdravicu jeho veličenstva kráľa odpovedal nemecký cisár Vilhelm II. nasledovne:

— V mene hostov vášho cisárskeho a kráľovského apoštolského veličenstva prosím dovoľenie, aby sme našim úctyplným, srdečným a vnútorným citom výraz dať mohli a vyslovili srdečnú vďaku za tie milostivé slová, ktoré vaše veličenstvo na nás upravilo, ako aj za to pekné uvítanie, ktoré nám vaše veličenstvo a mesto Viedeň pripravilo. Všemohúceho Boha ale prosíme, aby vaše cisárske a kráľovské apoštolské veličenstvo a váš vznešený dom ešte za početné požehnané roky udržal v prospech monarchie, národov a sveta. Všetky tieto myšlienky shrnúť želáme si, aby všeobecne milovaný cisár a kráľ Franc Jozef dlho žil!

Po hostine nasledovala serenáda dolnorakúskeho speváckeho spolku a koncert spojených hudobných sborov viedeňskej posádky. Na serenáde zúčastnilo sa 200 spolkov so 7000 spevákmi pod zástavami. Pred kaštielom a na okolí sišlo sa početné obecenstvo, ktoré do kaštieľa prichádzajúce panovnícke osobnosti okázale vívalo. Jeho veličenstvo a cisár Vilhelm počas celého koncertu stáli pri okne. V ostatných oknách stáli členovia panujúcej rodiny a ostatné panovnícke osobnosti. Po serenáde speváci defelirovali pred oknami, zástavy poklonili, medzi-

čím odspievali «Gotterhalte» a «Heil dir im Siegeskranz». V zástupe ozývaly sa oduševnené výkriky: «Hoch!» a «Heil!» Jeho včičenstvo pred riaditeľstvom slávnosti a pred vodcom hudobných sborov vyslovil sa, že slávnosť tato ho hlboko dojala.

Odchod panovníkov.

Nemecký cisár Vilhelm II., cisárovná Augusta Viktoria, knieža August Vilhelm dňa 7. mája večer o 9. hodine 20. minúte odcestovali do Donau-Eschingenu. Jeho včičenstvo svojich hostov odprevadil na nádražie. Dvaja panovníci sa veľmi dojímavo odobrali.

Saský kráľ Fridrich August večer o pol 10. hod. odcestoval do Tarvisu na polovku. Württembergský kráľ Vilhelm II., sasko-veimarské veľkoknieža Vilhelm Ernest, mecklenburgsko-schweringské veľkoknieža Fridrich Franc, anhaltské knieža Fridrich a lippské knieža Leopold IV. tiež dňa 7. mája večer odcestovali domov.



POLITICKÉ CHÝRY.

Dr. Ján Csernoch, posvätený a inštalovaný biskup čanádsky.

Pri veľkolepých slávnostiach posvätený a inštalovaný bol dňa 10. mája čanádsky biskup dr. Ján Csernoch. Už v sobotu dňa 9. mája odcestovali do Temesváru krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany, na jejich čele bol gróf Aladár Zichy, minister okolo osobnosti kráľa. Ku slávnostiam posviacky prišli tiež v prvom rade Július Justh, predseda snemovne a početní členovia zákonodarstva, krem ľudovej strany; hlavní župani a viceiškáni právomocností stoličných, na území čanádskeho biskupstva ležiacich, deputácie zo Skalice, akožto z rodiska posväteného biskupa, z Ostrihomu, zo Sedmohradska atď. Posviacku previedol barón Karol Hornik, biskup veszprémszky, pri pomocníctve Vazula Hosszú, grécko-katolíckeho biskupa lugošského a posväteného biskupa Jozefa Németh. Posvä-

tený biskup po obradoch posviacky v rečiach ku duchovenstvu a veriácim svojho biskupstva smer svojho účinkovania označil slovami opravde apoštolskými a predstavil sa obecnstvu ako skutočne kňaz veľký.

Pred posviackou.

Celé mesto Temesvár ozdobené bolo zástavami. V sobotu večer o pol ôsmej bola skvostna illuminácia, pri ktorej obyvateľstvo bez rozdielu náboženstva osvietilo okná. Spolok milovníkov hudby zariadil pred biskupským palácom serenádu pri nepočetnom obecnstve, vopred oznamujúce veľkoleposť nasledujúceho dňa slávnosti.

Deň posviacky.

Obrady posviacky začaly sa o 9. hodine ráno. Vo svätine sídelného chrámu protiva trónu biskupskému zaujali miesta gróf Aladár Zichy, minister okolo osobnosti kráľa a Július Justh, predseda snemu. V laviciach vo svätine sedeli krajinskí vyslancovia Ján Molnár, pápažský prälát, Béla Rakovszky, Karol Hencz, Alexander Ernszt, Štefan Tálos, Béla Csitári, Michal Artim, Karol Wildfeuer, Pavel Kovács, Georg Szmrecsányi, Emil Gyuriss, Franc Darányi, Koloman Brestyenzky, Béla Barabás, Ján Baross, Ladislav Szabó a Július Hódy.

Iní hodnostári cirkevní a svetskí a nepočetné obecnstvo umiestnení boli v lodi sídelného chrámu.

Presne o deviatej zazvonili zvony sídelného chrámu na znak, že sprievod arcipastierov biskupskú rezidenciu opúšťa. V dlhom rade stúpalo duchovenstvo na čele s arcipastiermi ku sídelnému chrámu, kde dľa predpísaných obradov začala sa

Posviacka a inštalácia.

Po obradoch posviacky prečítaná bola kráľovská listina vymenovania za biskupa. Jozef Németh, ako prepoš kapitule, v mene kapitule a duchovenstva pozdravil posväteného biskupa, na čo on v zletnej reči odpovedal, za čím nasledovalo holdovanie duchovenstva. Po holdovaní vystúpil posvätený biskup na kazateľňu a držal prvú kázeň ku svojim veriácim a udelil všetkým prítomným biskupské požehnanie.

Holdovanie deputácií.

Po slávnostnej inštalácii prijal posvätený biskup vo svojej rezidencii holdovanie nepočetných deputácií. Gróf Aladár Zichy, minister okolo osobnosti kráľa predstavil najprvej članov kresťanskej ľudovej strany. Po prijatí deputácií nasledovala slávnostná hostina. Posväteného a inštalovaného osvieteného pána biskupa pozdravili telegrafične kardinál knieža-primas Klaudius Vaszary a všetci arcipastieri Uhorska.

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!



BESEDNICA.

Dve pekné udalosti.

I.

Rudolf Habsburgský, ktorého voliaci vojvodovia nemeckého národa roku 1273. v mesiaci septembri vo Frankfurte jednohlasne za cisára vyvolili, obyčajne v chatrnom rúchu zaodiaty chodil, prečo veľmi často sa mu prichodilo, že mal neprijemné dobrodružstvá. Ale on milerád odpustil tie urážky, ktorých bol z tejto príležitosti účastný.

Jednúc on i s celým svojim dvorom v Mainzi sa zdržoval, keď nastala taká tuhá zima, že nebolo k vydržaniu samému, už skoro 70-ročnému cisárovi. Sám chodil po meste a jako prišiel k jednej pekárni, zazrel tam kopy žeravého uhlia, ktoré práve vtedy vyhrabali z pece. Aby svoje zamrzlé údy kolko-tolko zohrial, šiel k uhlIU, ale pekárka počala mu nadávať, ba chcela ho odohnať.

— Nebuď taká zlostná, — hovoril Rudolf krotkým hlasom. — Vidíš, že som starý vojak, žijem chudobne a z môjho malého žoldu nedostačuje mi na kurivo. Vidíš, ako sa trasiem od zimy.

— Čo mňa do teba, — hubovala žena, — choď za tvojim žobrácym cisárom. Tak vám treba, bárs by ste všetci pomrzli. Darmo čo vyžierate krajinu, beriete čo len vidíte. Chudobnému ľudu nezostane ani zbožia, ani chleba, ani dobytku, ani krmu. Čo my máme z vašej vojny?

— Ale povedz že mi, s čím ťa obrazil cisár, keď mu tak veľmi ubližuješ a že ho tak nenávidíš?

— Čo mi urobil? Nuž a či neide s vojskom z mesta do mesta, ako pustošiacie kobylky na nesmiernu škodu úbohým občanom. Ale už dost. Ešte raz ti hovorím, poberaj sa, lebo ťa na môj...

Cisár ešte raz prosil ženu, aby ho nechala zohriať sa, ale tá pochytila vedro s vodou a obliala cisára. Hoc tento tak vyzeral, ako vytopený sysel, šiel za svojimi domov a nezradil nikomu, čo sa mu prihodilo. Pri obede naplnil jednu tácku s najlepšími jedlami, pripojil k tomu flašku vína a tento rozkaz vidal jednomu zo svojich služobníkov:

— Vezmi toto všetko do Murínskej ulice k pekárke a povedz jej, že ten starý vojak, ktorý sa dnes ráno pri jej peci zohrieval, jej toto posielal a že jej pekne ďakuje za ten studený kúpeľ, v ktorom ho zúčastnila.

Pekárka div nezamdlela od strachu. Bežala k cisárovi, vrhla sa pred ním na kolena a prosila ho o smilovanie.

Cisár Rudolf naložil jej tú pokutu, že ten raňajší výjav musí tu pred celou spoločnosťou opakovať s tým rozdielom, že k tomu prázdne vedro upotrebí, ale s tou istou od hnevu spotvorenou tvárou, s tým istým kriklavým hlasom a s tým istým pretvarovaním.

— A ja, — povedal Rudolf, — pritom na to budem pozorovať, aby si ani jedno urážlivé slovo a ani jednu vyhrážku nevynechala.

Čo mala robiť úbohá pekárka? Napnula si pamäť, aby celú komédiu od slova do slova vedela odohrať pred celou spoločnosťou. Nikdy chutnejšie sa nesmiali cisárovi hostia, ako vtedy.

II.

O Manzoni, chýrnom talianskom básnikovi, nasledujúcu milú udalosť naznačili.

Manzoni už bol starý a slabý, ale zato každú nedeľu na čas dostavil sa do chrámu na svätú omšu a bol docela presvedčený o užitočnosti omše svätej.

Stalo sa, že jednu nedeľu ukrutne sa lial dážď, ku ktorému pripojil sa studený víchor. Domáci nedovolili Manzoni, aby šiel von v takomto planom čase. Márne boly jeho prosby, rodina neodstúpila. Keď videl tento nábožný stavec, že nemôže byť účastným na dnešnej svätej omši, zarmútil sa a zostal znechuteným. V takejto nálade ho našiel popoludní jeho najlepší priateľ a pýtal sa ho s podivením:

— Starý priateľu, prečo si taký nevoľný a smutný? Tak sa mi zdá, že ťa nahnevalo dneskajšie zlé počasie. Čo ťa potom. Nermúť sa, buď veselý.

— Počasie mi neškodilo natoľko, ale...

— Kto ťa nahneval? — pýtal sa priateľ.

— Ale pomysli si, nedovolili mi ísť na sv. omšu, hovoriac, že je nebezpečné v takom čase po vonku chodiť.

— A ty sa pre toto mrzíš? Ba naopak, môžeš byť rád, že máš takých obozretných ľudí vedľa seba. Veď v takomto čase človek psa ľutuje von vyhnať a ty, môj starcu, s tvojimi krehkými kostami, chcel si ísť do kostola.

— Pre Boha ťa prosím, nehovor takto.

— A ako?

— Priateľu, — mluvil Manzoni, — poviem ti voľao. Povedzme, že ty máš jeden lutrijný žreb...

— Čo má lutria a lós do nášho rozhovoru?

— Len ma nepretrhuj v reči, buď trpezlivým. Máš teda jedon žreb, ktorý vylosovali so 100.000-korunovou výhrou, lenže teba neupovedomili o tom. Musíš ale vedieť, že vyplatenie vyhratých peňazí len behom určitého času sa môže žiadať. Banka, ktorá žreb predala, po dlhom pátraní dozvie sa, kto je ten šťastlivý človek, piše mu list, ktorý len dnes ráno mu doručili a v ktorom ho napomínajú, že dnes je posledný termín k vyzdvihnutiu vyhratých 100.000 korún. Povedz mi teraz, či by si nechal prepadnúť tie peniaze len preto, lebo je počasie nepriaznivé a či by si nebežal po ne napriek dažďu, víchru a zimy?

— Samosebou sa rozumie, žeby som bežal za peniazmi, lenže tvoje porovnanie nesúvisí s tvou vecou. Stotisíc korún a jedna omša. Aký je to rozdiel. Len si nenie natolko hlúpy uveriť, že jedna omša 100.000 je hodna. Či snáď viac je hodna? — pýtal sa priateľ po smešne.

— Ja myslím, — odpovedal básnik vážnym hlasom, — lež že by som preto hlúpym bol, to zapieram. Pred tebou peniaze majú väčšiu hodnotu, ako jedna sv. omša, predo mnou ale nie. Celého sveta zlato nenie toľko hodno. Ako teda nemám sa mrzeť, že ma nepustili do kostola, kdežto pre peniaze šiel by si aj v pluhavom čase.

Dobrý priateľ sa konečne poddal.

★

Milý čitateľu, či ty mnohokrát n zameškáš nedeľné služby Boží pre menšie príčiny? Kdežto keby si bol o platnosti sv. omše tak presvedčený, ako Manzoni, nikdy by si ju nezameškal.



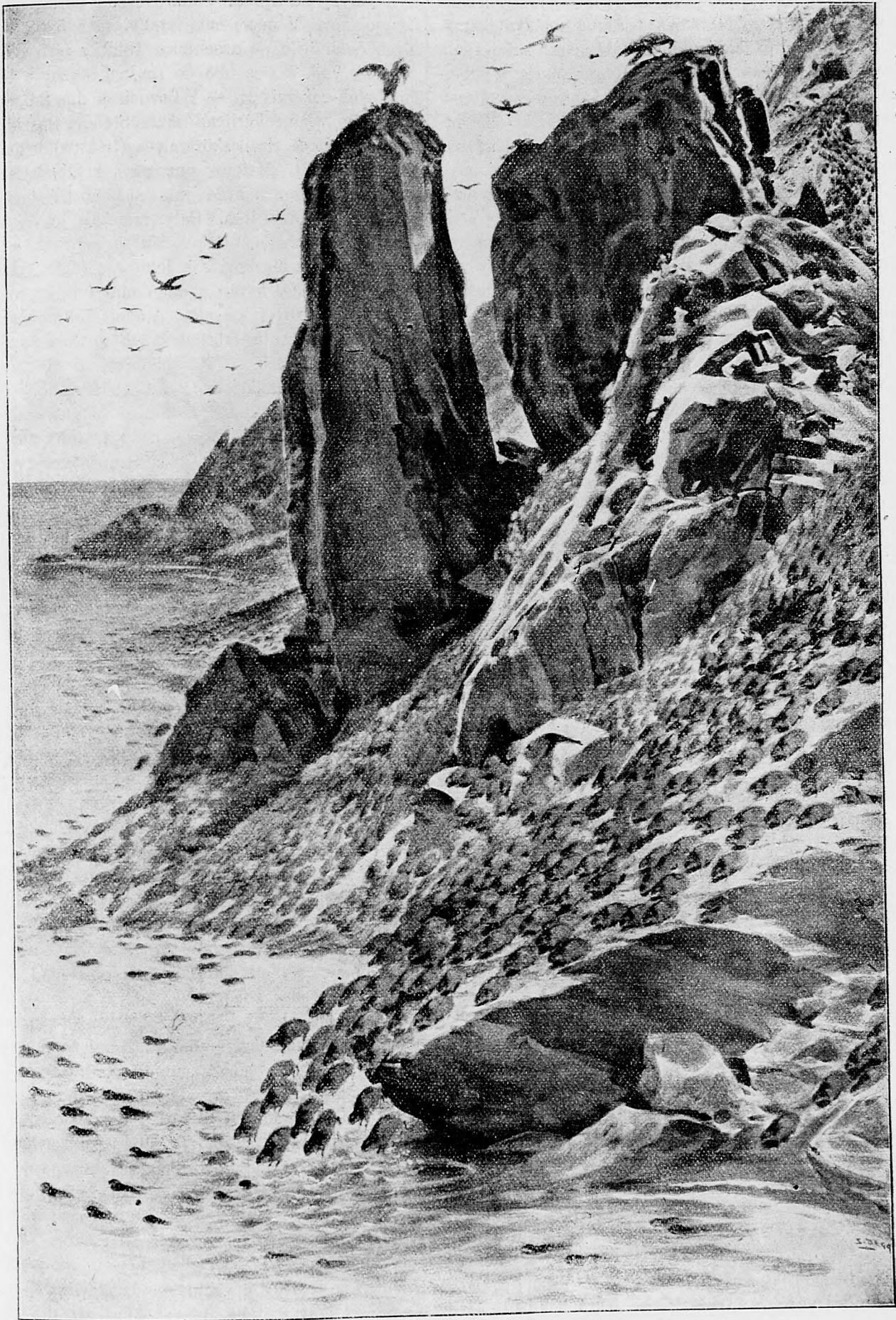
CHÝRNIK.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup košický dr. August Fischer-Colbrie dňa 8. mája ocestoval do Szikszova, kde navštívil nového farára Telegdyho a s večerným vlakom prešiel do Hejsze na prehliadnutie biskupského majetku. Osvietený pán biskup čítaciemu katolíckemu kruhu humeňanskému (Zemplín) daroval 50 kor. — Z príležitosti pamiatky nalezania sv. kríža dňa 3. mája odbavovaný bol odpust na Kalvárii košickej. Slávnostnú sv. omšu držal Ondrej Kozor, pápežský pralát a tunajší farár. Po maďarsky kázal Gejza Horváth, tunajší katecheta, po slovensky Ján Zselinszky, farár z Jászóujfalu a po nemecky Alojz Ottó, tunajší kaplán. — Katolícky autonómny kruh držal dňa 7. mája výborové zasadnutie, v ktorom na návrh kráľovského notára Ladislava Szűrcsányiho uzavreli, že pre kruh postarajú sa o zodpovednejšie miestnosti. K tomuto cieľu najlepšie sa hodí palác grófa Forgácha. Ku usporiadaniu tejto záležitosti, patrične o prednesenie prosby majiteľovi patričného paláca požiadal výbor osvieteného pána biskupa, 2 direktorov a 2 tajomníkov kruhu. — Dr. Engelbert Mázy, hlavný direktor gymnaziálnych škôl okresu košického dňa 28. apríla zdržoval sa v meste Nagymihály (Zemplín), aby prehliadol fundus, ktorý darovalo mesto pre tunajšie gymnázium. Fundus ten dľa mienky hlavného direktora cieľu celkom zodpovedá. — Július Hankó, farár z Grinces u okresný komissár katolíckej Jednoty so 63 členami utvoril Jednotu. Novovývolený výbor penzionálneho ústavu pre

duhovenstvo košického biskupstva pod predsedníctvom Eduarda Medveczkyho, veľprépošta a kanonika držal dňa 5. mája zasadnutie vo veľmi vážnej záležitosti, ktorá sa už cez dlhý čas tahala a teraz konečne usporiadaná bola.

Chýry zo Šariša. *Prešov.* Katolícky tovaryšský spolok ako inokedy, tak aj toho roku odbavoval dňa 10. mája k úcte sv. Jozefa svojho patróna slávnosť v miestnosťach katolíckeho kruhu Rákócziho. Slávnosť sa začala ráno so svätou omšou, popoludní bolo zasadnutie a večer divadelné predstavenie s veľmi pekným úspechom. Z príležitosti pamiatky nalezania sv. Kríža dňa 3. a 10. mája odbavovaný bol veľký odpust na tunajšej Kalvárii. Národ hrnul sa zo všetkých strán vo veľkých húfoch na Kalváriu, ktorá je skutočne jedna z najkrajších v našej krajine. 17—20 duchovných vysluhovalo sviatosti pokánia a sv. prijímania. Krásnu, zreteľnú a veľmi poučnú kázeň držal Valent Bélafi, farár z obce Kapi. — Stoličný gazdovský spolok, taktiež i potravný spolok šarišských gazdov vydržoval dňa 4. mája svoje jarné a ročné zasadnutie. Potravný spolok odbavoval s týmto zasadnutím jubileum 10-ročného blahonosného účinkovania svojho. Toto účinkovanie presvedčiť musí každého nepredpojatého, že tento spolok bol veľmi potrebný a pre náš národ veľmi užitočný i zaslúži z každým ohľadom, aby ho obecnosť lepšie podporovala. Stojí on silne a donáša 4 percenty čistého osuhu. Spoločenský majetok zrastá každý rok o viacej a viacej tisícov. Len sám sebe škodí a klame sa ľahkomyselne, kto nenie členom tohoto spolku, alebo nekupuje v ňom svoje potreby. — Stoličný výbor vydržoval dňa 1. mája svoje mimoriadne zasadnutie, v ktorom hlavne bola reč o vybudovaní slúžnovej kancelárie vo Felső-Vizkőz. Cez letný čas až do 1. októbra ustanovený je na stolici nový poriadok úradovania, dľa ktorého v stoličných úradoch trvajú úradné hodiny od 8. ráno do 2. hodiny popoludní. Je to k dobrému pospolitého ľudu, aby si každý svoje záležitosti predpoludním vybavil mohol. — *Salgó.* Okresný dekan Štefan Krucsilák, farár zo Soóváru posvätil tu dňa 26. apríla zvon, ktorý stál 1000 korún. — *Abos.* Tunajší gazdovia založili sebe spoločnú jatku, jejžto výnos a osoh medzi sebou podelia. Proti nesvedomitosti mäsiarov najmädrejšia vec je «spoločná jatka».

Nové gymnázium v Baňskej Bystrici. Záležitosť baňsko-bústrického král. kat. vyššieho gymnázia rýchle bliži sa k uskutočneniu. Nedávno chodili v B. Bystrici triedny radca ministerstva osvety barón Barkóczy, správca verejných základín Baumgarten v sprievode jedného min. osnovníka a preskúmali starú terajšiemu času nezodpovedajúcu budovu vyššieho gymnázia a držali v mieste prehliadku, že na ktorom mieste by bolo najlepšie postaviť novú budovu gymnázia. Hostov vodil nadžupan stolice zvolenskej dr. Mikuláš Osztrólczy, okr. hlavný direktor Jurkovich, mešťanosta Csesznák, kraj. vyslanec Oskár Petrogalli, direktor vyššieho gymnázia dr. Štefan Acsay atd.



Vandrující myši v Norvésku.

Pekný príklad ablegáta. Ablegát dolnokubínskeho okresu Béla Csitáry dal pekny príklad všetkým katolíkom svojho okresu, ako majú zadosť učiniť cirkevnému príkazu. V deň Sedemboľastnej Panny Marie v kubínskom kostole pristúpil k sviatosti pokánia a k svätému prijímaniu. Daj, ó Bože, aby mu to slúžilo k jeho duševnému blahu, veriacim ale katolíkom za príklad nasledovania hodný!

Päťtisíc korún na kostol. Z Trstenej nám píšu, že tamojší katolícki veriaci gazdovia na svoj kostol ebeťovali 5000 korún z tej summy, čo dostali za jednu čiastočku hory. Je to zriedkavosť, že by náš ľud až natoľko pamätal na svoje kostoly. Požehnaj Boh všetkých, čo ich v takýchto veciach nasledujú! Sláva im!

Valné shromaždenie stolice zemplínskej. Právo-mocenský výbor stolice zemplínskej minulé dni vydržiaval svoje riadne jarné valné shromaždenie, ktorému predsedal nadžupan Július Meczner. Na valnom shromaždení v záležitosti umiestnenia sochy Ludvika Kossutha vyvinula sa prudká debata. Nadžupan Július Meczner a jedna časť stoličných výborníkov odvolávajú sa na jedno dávnejšie uzavretie stolice žiadali, aby socha bola čím skôr postavená, a síce na veľkom trhu. Oproti tomu druhá časť stoličných výborníkov žiadala, aby sochu Kossuthovu postavili pred novým stoličným domom, ktorý budú stavať. Po prehovorení viacej výborníkov valné shromaždenie väčšinou päť hlasov uzavrelo, že sochu Ludvika Kossutha postavia na veľkom trhu. Pred nový stoličný dom postavia jazdeckú sochu panovníka Franca Rákócziho II. Dľa odbornej zprávy podžupana zo stolice zemplínskej v prvej štvrti tohoto roku vysťahovalo sa 537 ľudí do Ameriky a vrátilo sa odtiaľ 2463 ľudí.

Nehoda jednej lode. Z Vacova sdeľujú, že po hornom Dunaji minulé týždeň jedného dňa nechodily lode. Z budapeštianskej stanice parolod «Irisz» sa síce pohla na cestu riadne večer o 6. hodine, ale nedošla po Viedeň. Loď chodila na okolí Szódrákos, keď cestovatelia odrazu počuli veľký praskot a loď o niekoľko minút začala pomaly späť plávať. Čoskoro spustili kotvu a loď «Irisz» postála v prostredí Dunaja na veľký strach cestovateľov. Loď preskúmali a ustálili, že nemôže ďalej ísť, lebo sa koleso lode zlomilo. Loď bola ďaleko od loďných a železničných staníc a tak o nehode budapeštiansku direkcii len neskoro vedeli upovedomiť. Kapitán lode poslal po člene matrózov, ktorí asi o hodinu prišli do Vacova a odtiaľto podali zprávu o nehode. Loď celú noc strávila na Dunaji a len na druhý deň na popoludnie prišla tam výpomocná loď, ktorá batožinu a cestovateľov prevzala a porúchanú loď odviekla do loďnej fabriky v Starom Budine.

Padol do šachty. Z Levoče píšu, že osudná nehoda sa udala minulé dni na baňskej osade v Rostoke. Viac baníkov chystalo sa spustiť do šachty, keď zrazu Gašpar Müller následkom vlastnej nepozornosti padol do hlbkej šachty a dolámal sa. Po nešťastnom baníkovi ostala vdova a šesť maloletých detí.

Chýry zo Spiša. V staroveskom okrese odobrali 83 za vojakov. V našej celej stolici sa z 5208 vojovinných ustanovilo na assentírku 1822, z tých odobrali za vojakov 743, a síce 593 do riadnej služby a 150 za náhradných rezervistov. — V Levoči sa dňa 24. mája predpoludním v kancelárii advokáta Štefana Beszkida predá v chotári obce Szepeskörtvélyes (Hrušov) ležiaci majetok Teökovský. Majetok pozostáva z 289 katastrálnych jutár orácej zeme, z 24 jutár lúk, zo 67 jutár pastviska a z 18 jutár lesa. Celý majetok je šacovaný na 180.000 korún. Za nižšiu cenu sa nepredá. — V Kežmarku odkúpil Markovics a jeho spoločníci Meesový hostinec za 50.000 korún a chcú tam fabriku na pliš zariadiť. — V Novej Vsi chce Rudolf Haltenberger tkáčsky fabrikant svoju fabriku zväčšiť; chce ju zriadiť aj na bielenie plátna. — Na banickej osade v Rostoku blízko Malého Hnilca, kde sa železná ruda kope, začali dňa 1. mája štrajkovať; vrchnosti sa ale podarilo protivy vyrovať a robotníkov uspokojiť, ktorí potom zaraz pokračovali v práci. — V obci Szepesedelény (Odorin) vyvolil za učiteľa Jozefa Obsinkovszky, rímsko-katolíckeho učiteľa v Ötösbánya (Kotterbach). — V obci Nagyhársas (Veľký Lipník) istý 82 ročný Štefan Jedinyák je ešte tak jarý, že je vstave aj v tom vysokom veku na hlave stáť. — V obci Nagymajor (Folyvark) vdova po Štefanovi Bulik svoje päťročné dieťa bez všetkého zanechala a s jedným mužom, s ktorým teraz po zverky žije, na neznáme miesto ufujazdila. Teraz ju kurentujú. Zaslúžený svetský trest ju už zaiste nezadlho stihne, ale aj prisna božská pokuta ju iste neminie. — V Magure dňa 6. mája hrmelo poprvý raz. Potom bol dlhotrvajúci užitočný teplý dážď. Statok, žiaľbohu, ešte vše treba doma kŕmiť. Ešte len teraz sa začína tráva zelenieť. Jarné roboty teraz sú v prúde.

Výbuch vo fabrike na pušný prach. Z Radvanu (zvolenská stolica) píšu, že vo fabrike Edvarda Petrikovicsa na pušný prach udal sa obrovský výbuch. Všetky budovy a sklady vyšly na zkazu. Ponevác výbuch udal sa neskoro v noci a vo fabrike, ktorá je od obce aj tak hodne ďaleko, nebolo už nikoho, výbuchu ľudský život nepadol v obeť. Fabrika bola poistená, ale škoda majiteľa je predsa značná.

Rozviazal sa jej jazyk. Z Firenze sdeľujú, že v jednej blízkej dedinke minulé dni udal sa podivný prípad. Istá 51-ročná ženská menom Šarlotta Toni, ktorá od šiesteho roku veku svojho bola hluchonemá, po 44 rokoch zrazu začala hovoriť, jako by nikdy nebola bývala nemou. Teraz ju ľud z celého okolia chodí obdivovať a poverčivý ľud hovorí, že sa stal zázrak.

Nešťastie pútnikov. Z Tardoškeddu (nitrianska stolica) sdeľujú, že minulé týždeň zo štyridsať členov pozostávajúca púť tiahla cez obec ku Šaštínu. Medzitým kone zapriahnuté do voza, na ktorom bola naložená batožina, sa splášily a vbehly medzi zástup. Z pútnikov štyri osoby boli ranené, medzi nimi dve dievčatá nebezpečne. Poranené dievčatá zaviezli do nemocnice v Nových Zámkoch.

Štvorčatá. V Košiciach manželka košíkára Adolfa Frieda nedávno porodila štvorčatá, a síce dvoch chlapcov a dve dievčatá; jeden chlapec mŕtvy prišiel na svet. Deti sa pred časom narodily. Maličké vzala do opatery detská útulňa.

Obete biedy. Z Aradu sdeľujú, že v lese obce Csaka murára Juraja Svobodu, jeho manželku a mladú dcérku našli zastrelených. Vyšetovanie ustáľilo, že si vzali život so spoločným dohodnutím, pretože Svoboda už dlhší čas bol bez zárobku, následkom čoho trpeli veľkú biedu. Hrozný skutok previedla žena; najprv zastrelila svoju dcérku, potom muža a konečne seba. Nešťastní manželia zanechali na svojom byte list, v ktorom oznámili, že spáchali samovraždu.



HOSPODÁRSTVO.

Nové kresťanské spolky potravné.

Franc Dávid, krajinský organizátor kresťanských spolkov v najnovšom čase utvoril nasledujúce kresťanské spolky potravné:

Pusztavám potravný spolk. *Čestný predseda:* Veremund Schweighardt, kvardian. *Predseda:* Leopold Frank, rychtár. *Členovia správy:* Ondrej Gál, Franc Auer, Štefan Netzgar. *Dozorný výbor:* Predseda: Pavel Mahler, Georg Stettner, Adam Tulcz, Michal Tulcz, Štefan Ilek, Matej Teezl, Ondrej Fent, Matej Fent, Franc Rigó, Georg Schaffer, Georg Farkas, Ján Fridman, Matej Barabás. *Pokladník:* Jozef Gaál

Végleshuta a okolie kresťanský potravný spolk. *Predseda:* Karol Majthán, farár. *Členovia správy:* Alexander Wágner, notár, Georg Herman učiteľ, Matúš Ocsenás, Martin Vibostyok, Pavel Gombik. *Dozorný výbor:* Predseda: Emanuel Fara, arcikniežatský panský podlesný. *Členovia:* Ján Ocsenás, Ondrej Oravecz, Martin Prazsenicza, Ondrej Pavlenda, Ján Konopka, Ján Povalacs, Georg Lucziak.

Szentjánosháza kresťanský potravný spolk. *Predseda:* Jozef Bjelik. *Členovia správy:* Pavel Blahut, rychtár, Štefan Fojtik. *Dozorný výbor:* Predseda: Andor Bereghi, farár. *Členovia:* Andor Bielik, učiteľ, Ján Bielik, Štefan Kubicza, Ondrej Sedik, Michal Turza-Baross, Ján Novotny, Štefan Zbin. *Pokladník:* Jozef Turza-Baross.

Ferne kresťanský potravný spolk. *Predseda:* Ladislav Pitthord, farár. *Členovia správy:* Ján Szpuszta, Ján Petrik, Štefan Bartalszky. *Dozorný výbor:* Predseda: Ján Asztalovszky, učiteľ. *Členovia:* Martin Mikus, Matúš Pivonka, Florian Maszárovits ml., Ján Mikus ml., Martin Csulen, Štefan Csulen, Štefan Boskovits, Matej Pivonka, Ján Polák, Matej Merti, Martin Benza, Martin Balázs, Ján Magyarovits. *Pokladník:* Martin Csulen. *Kníhvedúci:* Ján Asztalovszky.

Királydaróc kresťansko-potravný a spredávajúci spolk. *Predseda:* Konštantin Lukács, farár. *Členovia správy:* Dávid Szöcs, pomocný notár, Ján Geng, Michal Babb, Anton Horber. *Dozorný výbor:* Predseda: Kazimír Gerson, veľkostatkár. *Členovia:* Ján Brindus, lekárnik, Pavel Horber, Georg Turgyán, Alexander Gál, Ján Erdey, Alexander Balabán, Július Balabán, Franc Flesch, Ladislav Kerüló, Anton Winkler, Alexander Tar, Michal Galiger, Franc Hieronimusz.

Nagykörtvéles a okolie kresťanský potravný spolk. *Predseda:* Ján Hosszú, grécko-katol. duchovný. *Členovia správy:* Georg a Andor Avram, Gabriel Áron, Juon a Nikolaj Timb. *Dozorný výbor:* Predseda: Juon Moldván. *Členovia:* Alexa Avram, Nikolaj Dod, Dorge Avram, Juon Timb, Georg Áron, Juon Petran, Juon Avram, Indrej Matye, Michal Moldovan, Juon Toma, Đorde Petran, Đorde Avram, Simeon Avram, Vasilike Avram

Hunyadfalva a okolie kresťanský potravný a zceňujúci spolk. *Predseda:* Gabriel Gülöp. *Členovia správy:* Ján Zakar, Štefan Kozma. *Dozorný výbor:* Predseda: Štefan Hegedüs. *Členovia:* Matúš Lévy, Franc Falusy, Franc Lévy, Imrich Turóczy, Štefan Vadkerty, Joachim Németk, Adam Kovács. *Pokladník:* Štefan Kozma.

Megyaszó potravný a zceňujúci spolk. *Predseda:* Adorján Hankó, učiteľ. *Členovia správy:* Mikuláš Csabai, Ondrej Dezső, J n Harkácsi. *Dozorný výbor:* Predseda: Ján Ferenczi. *Členovia:* Franc Szük, Ondrej Děkány, Alexander Hegedüs, Štefan Almási, Franc Majosházi, Jozef Csabai, Žigmond J. Balog, Ján Labancz, Mikuláš K. Balog, Gabriel Balog, Daniel Dezső, Bertalan Balázi, Jozef Szücs. *Pokladník:* Samuel Kispál. *Kníhvedúci:* Imrich Bajcsy, učiteľ.

Balaton a okolie kresťanský potravný spolk. *Predseda:* Ludvik Kormos Pityi. *Členovia správy:* Július Hadek, učiteľ, Franc Kormos Pityi, Ludvik Kormos-Hostyai. *Dozorný výbor:* Predseda: Bernát Pogonyi, farár. *Členovia:* Ján Kormos-Hostyai, Ján Bona, Jozef Kormos-Hostyai, Franc Kurtán, Jozef Kormos-Pityi, Štefan Jurkovic, Jozef Kormos-Peták, Ján Buzás-Keszeg, Franc Kormos-Deák, Ludvik Bóta-Ragályi, Pavel Kormos Deák, Gabriel Kormos-Deák.

Szentjakabfalva a okolie kresťanský potravný a zceňujúci spolk. *Predseda:* Jozef Csamaky, kaplán. *Členovia správy:* Martin Maxian, učiteľ, Jozef Jarjabka, Franc Kalina. *Dozorný výbor:* Predseda: Ondrej Zima. *Členovia:* Jozef Otyepka, Ondrej Jarjabka, Michal Hanuska, Ondrej Babala, Georg Droba, Jozef Babala, Ondrej Kalmancsok, Jozef Balázs, Ján Misztrik, Georg Négl, Ján Cziganek, Jozef Misztrik, Ján Voszkáv. *Pokladník:* Jozef Balázs. *Kníhvedúci:* Martin Maxian.

S potravným kresťanským spolkom v obci Nagykörtvélyes, krajinský organizátor spolkov Franc Dávid už 100 takýchto spolkov utvoril.

Kto kresťanský potravný spolk utvoril zamýšľa, nech sa v liste, alebo na dopisnici rovno obráti na kra-

jinského organizátora *Franca Dávida* (Budapest, IX., Bakács-tér 1.), ktorý každému bezplatne a ochotne posluží potrebným vysvetlením a radou, že ako majú počínať pri zakladaní spolku.



DOPISY.

Nagybélicz.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie môjho dopisu v našom «Kresfane».

S radosťou dávam cteným čitateľom na vedomie, že «Katolícka Jednota» aj u nás sa už utvorila. Dňa 26. apríla k tomuto cieľu držali sme verejné shromaždenie, na ktorom sa viacsto ľudí zišlo, a ktoré náš pán farár Štefan Paska zahájil a slovo odovzdal veľkomožnému pánovi Kolomanovi Brestyenzskymu. Tento výborný rečník v zaujímavej reči nám predniesol, že čo je cieľ a povolanie «Katolíckej Jednoty» a že prečo za portebné držia katolíci v našej marianskej krajine, aby sa sdružili. V reči svojej medzi iným povedal, že pred tým, keď ešte niektorí nesvedomití buričia náš dobrý ľud neznepokojovali, dostatočný bol duchovný pastier, aby pažravých vlkov od stáda odstrašil, jaknáhle sa tu i tu zjavovali. Keď ale vľci v koži slobodných murárov, liberálov, židov a v najnovšom čase keď vľci už aj v koži socialdemokratov a národnárov sa nielen zjavovali, ale aj s násilnstvom na stádo Kristovo doliehali, včul už slovo nášho duchovného pastiera nie je dostatočné k zapuden u tých všeliakých vlkov, lež potrebné je, aby sme našich duchovných pastierov v obrátení sv. cirkve aj my svetskí podporovali, ak nechceme tak pochodiť, ako vo Francúzsku, kde sa katolíci rozpadli na viacej táborov, a síce: na monarchistov, na republikánov, na takých, ktorí sa o verejné záležitosti nestarali a na takých, ktorí sa do zákrstia utiahli, tam sa ustavične modlili a mysleli si, že Pán Boh nepriateľov cirkve «zázrazne» potlačí, ale v týchto nádejach sa sklamali, lebo proti nim sdružili sa slobodní murári a socialdemokrati a katolíkov po celom Francúzsku tak potlačili, jako nikde inde po širom svete; ozbíjali ich o majetky, čo viac ešte aj z kostolov ich vytisli. Aby sme teda tak nepochodili, ako katolíci vo Francúzsku, musíme sa do jedneho krbu sdružiť, jako nemeckí katolíci, ktorých ačkoľvek je len jedna tretina v nemeckej ríši, predsa jejich Centrum, to jest katolícka strana, je najmocnejšia a proti Centrumu ani nemecký cisár, ani všetky ostatné strany nič nemôžu vykonať. Pán Brestyenzsky aj národniarom kapitolu vyčítal, bárs — buď Bohu chvála —

v našoj obci takí nie sú, a Skyčáka sa pýtal, že keď on katolíkov nahovára, aby do Katolíckej Jednoty nevstúpili, že do akého tábora majú vstúpiť? Snáď medzi socialdemokratov, s ktorými aj on drží?

Po peknej reči pána Brestyenzskyho 87 členov sa dalo zapísať do Jednoty, z ktorých 51 zložilo hned aj po jednej korune členovského príspevku.

V najbližšom čase sa údovia zidu a vyvolia si úradníkov. Úfame sa, že aj tí občania katolícki vstúpia do Jednoty, ktorí sa ešte zapísať nedali. Nech nám Pán Boh pomáha, aby sme v Jednote Katolíckej čím viacej mohli účinkovať, pre dobro pospolitého ľudu a sv. cirkve katolíckej.

Kalolík.

Kátlovce.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom milom «Kresfane».

S radosťou beriem do rúk pero, abych sdělil cteným čitateľom nášho «Kresfana», že sa to už i u nás brieždi. Zornička kre fanského povedomia ožiarila našu farnosť, slávne «Alleluja» pohnulo srdcia kresfanské k duševnému vzkries niu. Náš pán dekan Ján Plechló radosnejším veľkonočným darom nás nemohol prekvapiť, jako keď na oblievací pondelok povolal svojich veriacich do školy, kde nehľadanými, ale plamennými slovami olíčil neblahý stav kresfanstva, ktorému občianstvo podľahlo. Naše kresfanstvo dovčulku len v kostoloch a v sakristiach bolo utiahnuté, a vo verejnom živote tým ľahšie nás utláčali a utláčajú bezbožné hordy židov a socialdemokratov a len tak sa mohlo stať, že všetky významnejšie úrady sú zaneplešné tymito živlami, ba ešte i z našej hlavnej katolíckej školy nám vyhadzujú kríž. Toto ďalej trpeť nemôžeme, hriešna ľahostajnosť by bola do vačku strčíf ruky a nestarat sa o nič. Duch kresfanský slobodne musí poletovať po celej krajine a viať vo všetkých úradoch a vrstvách ľudu. Okovy, v ktorých okovaný je duch Krista, nea sú stroskotané, čo docielime utvorením Katolíckej Jednoty, jejžto zástavnici sú najvýbornejší a najprednejší cirkevní a svetskí katolícki mužovia. Na otázku nášho milovaného pána dekana, či aj u nás v našej obci sa má utvoriť Katolícka Jednota, utvorená bola jednohlasne. Veľkolepé shromaždenie i tým dalo na javo svoju zralosť, že takých mužov si vyvolilo za správceov a horliteľov, ktorí ako neunavení katolíci hodni sú dôveri ľudu. Správca Jednoty je pán dekan Ján Plechló; horlitolia: Franc Kosmál, Štefan Kostolanský, Ján Matuškovits, Martin Matuškovits a Štefan Kubič, čelnejší to občania. Vručne vďaky nášmu pánu dekanovi za jeho energičné a blahodarné pracovanie, ale pritom nevďační by sme boli, keď by sme zamlčali veľké zásluhy našich ozaj neunavných horliteľov, bo týmto sa môže mnoho ďakovať, že vyjmúc tri-štyri domy nenie kresfanského bytu, kde by naša Jednota prinajmenej jedneho člena nemala. Pán Boh ich živ! Jednota u nás, v tejto dosť malej obci, má dote-

raz 117 údov a úfnosť máme, že tento počet nie je stály, lež časom narastie.

Týmto myslím udal som dosť obsérne zprávu o našich pomeroch, a jaké práce nás čakajú v najbližšom čase (ako ku príkladu založenie úverkového a hospodárskeho spolku), o tom budúce chcem rozjímať. Prítomne ešte bez slova nemôžeme nechať tie bezzákladné chýry, ktoré iné noviny o nás, to jest o trnavskom okrese, do sveta púšťajú; totižto, že trnavský okres je ztratený pre kresťansko-ludovú stranu. My ale tomu nemôžeme veriť. Hľa, Kátlovce sa pohly, ľud dôrazne ukázal, že vie sa ešte oduševňovať za kresťanské zásady. Susedné obce, patriace k tomuto okresu, nasledujte náš príklad, vydržiavajte shromaždenia, utvárajte spolky Katolíckej Jednoty, nech si nemyslia naši neprajníci, že nás vo vačku držia. Zhrknime sa konečne do jedného tábora, v ktorom netrpe žiadne krivonosé a krivonohé živly, milujme sa vospolok a vtedy nám nie je potrebná cudzia pomoc. Bár by sa otvorily oči mnohým blúdiciem katolíkom, aby už raz poznali pravú cestu a zanechali tú, po ktorej tak ľahkomyselne kráčajú a pritom nebadajú, že ich vedie do priepasti hmotnej a duševnej záhuby. S Bohom!

Kátlovský.

Z Preserán.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom oblúbenom «Kresťane».

Mali sme utešene podarené ľudové shromaždenie dňa 3. mája. Hej bolo to radosti a potechyplné populudnie pre nás. Bolo tu sveta aspoň 3—4 tisíc duší a to k tomu jako zdaleka! Boly to reči, ani hladnému mlieko do žalúdka, tak sa nám ľahaly do duše. Krásne rečnil maďarsky pán Madoesányi, dlho a utešene rečnil stredanský pán farár Alojz Fiebig; so šľachetnou presvedčenosťou mluvil pán Jožko Babčan, ten solčanský apoštol našej drahej ľudovej strany; neohrožene česal prepíatych liberálnych panákov poslanec kresťanskej ľudovej strany Koloman Brestyenzsky, ktorí časom aj úžernikom tak ostro zaľal do živého, že sa im ešte aj vlasy krčily. Ah, drahí ľudkovia, držme sa toho čo sme tam počuli. Nie dľa šírky fľašky, lež dľa svedomia jednajme od včulku. Nesedajme odvislým liberálnym otrokom na lep. Kde sme kresťania vo väčšine, nenechajme nad sebou menšinu zvíťaziť a panovať. Pomáhajme si sami, aj Boh nám bude pomáhať. Preč s judášskymi

korhelmi a zradcami, preč s oplanmi občianskej a kresťanskej statočnosti zbavenými! Nech žijú poriadni ľudáci kresťanskí.

S Bohom!

Prichodzí.

Z ponad Topolčian.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Mnohovážny Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie týchto mojich riadkov v našom «Kresťane».

Čo figel, to groš; vie každý loptoš. Ja som sice nie loptoš, preto ale priniesol mi figel aj pečienku, aj groš. Bola voľba. Náš ľud sa poriadne a statočne držal. Do posledného chlapa sme sa držali kresťanskej ľudovej strany. Prišiel ale ku mne jeden čierny pán. Tuším aj svedomie mal čierne, pretože chcel naše presvedčenie odkúpiť. Traja sme mu sadli na lep, ale nie naozaj, lež len tak naoko. On sa ale chvatal, že troch predsa získal. Ani bravov, tak nás krmili za tri týždne, my sme si rozkazovali v krčme tie najdrahšie pečienky zdarma. Čo sme si zažiadali, všetko nám dal židovský krčmár. Ej boly to časy! V deň voľby sme šli s tým čiernym pánom až po kordon vojenský. My sme boli zrieknutí. Razom sme mu povedali: S Bohom, pán náš štedrý. Ani sova, také oči vytrestil ten liberál čierny. Neskôr sme sa dozvedeli, že 1400 korún minul na nás za tie tri týždne. Prečo nás chcel podplácaním k zrade nášho presvedčenia priviesť? Zaslúžený trest to bol, že sme ušli. My sme ale podľa nášho svedomia verne jednali.

Traja figliari.

O — ská stolica.

Pochválen Pán Ježiš Kristus.

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohto môjho dopisu v našom «Kresťane».

Radostne by som chcel napísať, že naši O — ci budú menšiu daň platiť. Ale nemôžem, ba práve naopak, *musím žalostne to písať*, že naše o — ské obce musia notárom platiť podvýšif.

Komu podvýšif? Nuž komu inému, než notárom. A začo? Zdáliz im je už primalý ten starý, asi desať ráz povýšený plat? Ľahko rozkazy vydávať, že «podvýšite», ale ľahko je tú podvýšku «dať». Keď sa daktorému notárovi nevidí ten starý plat, nech sa mu ľubi notárske pero dolu shodiť, príjdu iní «lacnejší» na ich miesto. Terajší notári pre naše chudobné obce sú už

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézet» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provodenie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžernictvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, merníckymi a v gruntových knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý po stará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osahu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nie je potrebná, potrebuje sa len lacné uhadnovrenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

i tak veľmi «drahí» v každom ohľade, a ešte predsa žiadajú povýšenie.

Páni moji! Nie podvýšiť, *ale tie staré platy znížiť, zmenšiť prosíme*. Vtedy, keď tie platy znížite, bude veľiká radosť v Orave. Potom už každý O—vec padne na kolená i na tie najostrejšie kamienky a odspieva slávne «Te Deum laudamus».

Páni moji! Ukážte, či ľud milujete? Či **chudobu šanujete**? Či ľud od Ameriky zdržujete? *Zvedavý.*

Z Naglic.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Úctive prosím, ráčte v «Kreštan»-e uviesť tieto riadky.

Náš pán farár poberá sa na odpočinok. V tom najkratšom čase nás opustí. 33 rokov sa trápil s nami. S pre mnohou nevďačnosťou sa tu stretol; je on dobrákom v pravom smysle slova. Daj Boh, aby aspoň na odpočinku v neškodnom zdraví a pokoji dlhé roky mohol stráviť.

Ako počívame, hlási sa sem aj jeden pán dekan. To by potom už tretí bol v okrese. Pán Holadi zase bude mať menej únosti k červenému pásu. Keď si on zle postlil s tými hnusnými liberálnymi voľbami. — Daktori tvrdia, že dvaja budapeštianski kapláni Gejza Liha a Sigismund Horváth sa tiež ubiehajú o túto faru, ktorá medzi tie najlepšie patrí, bárs nenie tak bohatá, jako šušovská.

My sme tu poriadni ľudáci, ani škopy, ani pálené, ani varené nás nenie vstave nakloniť ku zrade kreštan-ských zásad. Naša obec leží len na zajačí skok od Chynorán, kde občania netrpia medzi sebou krivono-ného. S Bohom! *Ján Grelik, roľník.*

Oznámenie.

Pozvanie. Slovenská robotnícka mládež v Buda-pesti usporiada v nedeľu dňa 7. júna 1908. v miestno- stach «P. Iparosképzökör»-u (VIII., Alföldi u. 13.) diva- delné predstavenie, spojené s tanečnou zábavou, na ktoré vás úctive povoláva riaditeľstvo. — Predstaví sa: «SIROTA». Obraz zo života v 4. dejstvách od Mariny Olgy Horváthovej. Začiatok o 8. hodine večer. Hudba slovenská. Vstupné v predodpredaji: I. miesto 1 koruna 50 hal., II. miesto 1 koruna 20 hal., III. miesto 90 ha- lierov, IV. miesto 60 halierov. Večer pri pokladnici: I. miesto 1 koruna 60 halierov, II. miesto 1 kor. 30 halierov, III. miesto 1 koruna, IV. miesto 70 halierov. Miesto na státie 40 halierov. Tanečné odznaky možno dostať večer pri pokladnici, pre mužských za 40 hal. Vstupenky možno dostať u ktoréhokoľvek riaditeľa a večer pri pokladnici. Otvorenie pokladnice večer o 7-mej hodine. — Úctive prosíme veľactené obecnstvo, aby sa aspoň niekoľkými minútami pred 8. hodinou večer do- stavať ráčilo, aby tak obvyklé vzájomné uvítanie sa mo-

hlo byť ešte pred ôsmou hodinou odbavené. Lebo vše- obecná žiadosť je, aby čas ku tanečnej zábave určený na žiaden pád ukrátený nebol. Riaditeľstvo.

Krajinská jubilárna púť do Lourdesu pohne sa dňa 8. augusta pod protektorátom jeho excellencie naj- dôstojnejšieho pána dr. Júliusa Városyho, arcibiskupa kaloškého. Duchovné vodcovstvo pútnikov prevádza vý- bor z viacej duchovných pozostávajúci. — Smer cesty: Budapest—Vieden—Salzburg—Innsbruck—Maria-Einsie- deln—Genf—Lyon—Bern—Paray le Monial—Cette—Lourdes—Lyon—Bern—Innsbruck—Vieden—Budapest. Ceny: I. trieda 460 korún, II. trieda 320 korún, III. trieda 210 korún. Programmom a vysvetlením ochotne poslúži Franc Fehér, farár. Ebed, stolica ostrihomská. Štefan Domonkos, Nyúlfalva, stolica Győr, Lenárd He- gedüs, Bajmok, stolica Bacs a Štefan Benyács, Csacza, stolica Trecsén. — Nasledujúca krajinská jubilárna púť pohne sa dňa 8. augusta z Budapesti. Smer cesty: Budapest—Viedeň—Maria-Einsiedeln—Lyon—Lourdes—Marseille—Genna—Rím—Florenz—Venedig—Fiume—Budapest. Ceny zúčastnenia: I. trieda 560 kor., II. tr. 450 korún, III. trieda 250 korún. Dotyčno tejto púte programmom a vysvetlením ochotne poslúžia Franc Fehér, farár. Ebed, stolica Ostrihom a Štefan Pasztorek, Tököl, stolica Pest.

Vyzvanie k predplateniu.

Predplatná cena našich novín je:

na celý rok	4 koruny
na pol roka	2 koruny
na štvrt roka	1 koruna.

Do Ameriky: Na celý rok 8 korún. — Do Pruska na celý rok 6 korún.

Tých ctených predplatiteľov, ktorí sú v Ame- rike alebo v Prusku a ktorí neposlali nám výš- označené predplatné, prosíme, aby si čím skôr vyrovnali svoje predplatné podľa hore označeného vyzvania.

Odkazy redakcie.

P. J. M. V. Vaša poštová záležitosť musí bezod- kladne usporiadaná byť. V našom záujme je, aby sa taký omyl neopakoval.

P. J. H. G. S dopisami ráčte mať trochu trezpli- vosti. Dochodí teraz toho až veľa zo všetkých strán. S Bohom.

P. J. S. Str. Zaiste sa čísla niekde na pošte tratia. Porobíme poriadky.

Kreštania kupujte len u kreštanov!

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 12. mája.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica*: tiisská K 23·15—24·60, stolnobelehradská K 23·50—24·35 peštianska K 23·00—24·40. *banátska* K 22·90—24·50. — *Raž*: prvotriedna K 20·20—20·50, druhotriedna K 19·20 do 20·20. — *Jačmeň*: prvotriedny K 13·70—14·00, druhotriedny K 13·30—13·60. — *Ovos*: prvotriedny K 14·80—15·20, druhotriedny K 14·00—14·80. — *Proso*: K 10·00—10·50. — *Kukurica*: Kor. 12·95—13·05. — *Repica*: —K —·—·—.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	17·50	17·30	17·10	16·90	16·70	16·50	16·10
		č.	7	7½	8		
		K	15·30	13·70	7·70		

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6·50, hrubé K 6·70.**Ďatelinové semä**: čistené K 200·00—210·00, lucerna čistená K 160·00—170·00 za 100 kilogr.**Zemiaky**: (hornouhorské) ružové K 4·50—4·70, žlté K 5·10—5·30 za 100 kilov.**Strova**: Fazuľa veľká biela K 14·00—15·00 miešaná strakavá K 12·00—13·00. — **Hrach**: nelúpaný K 28·00—30·00, lúpaný K 23·00—43·00. — **Šošovica**: čistená K 40·00—70·00. — **Konopné semä**: K 26·00—27·50. — **Mak**: K 65·00—68·00. — **Rasca** (kmín): Kor. 116·00—·—. Všetko po 100 kilogr.**Slivy**: bosenské (100 kusové) K 13·00—13·25, srbské (100 kusové) K 12·25—12·50.**Lekvár**: srbský K 31·00—31·50, slavovský K —·— do —·— za 100 kilogr.**Koloniálny tovar**: **Cukor** v klobúkoch K 81·00 do 81·50, kockový K 83·00—83·50, žltý K 81·00—81·50 za 100 kilogr.**Petrolej**: Fiumánsky kríšťalový K 36·50, fiumánsky White-Star (***) K 30·50 za 100 kilogr.**Sviňská masť**: budapeštianska K 137·00—138·00, vidiecka K 000·00—000·00.**Slanina**: mestská 4-kusová K 110·00—111·00, 3 kusová K 115·00—116·00. vidiecka K —·—·— za 100 kilogr.**Špiritus**: Rafinovaný odanený vo veľkom K 163·50 do 164·00. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 54·50—55·00.**Vajcia**: prima uhorské K 75—76, podlejšie K 73 do 74 jedna kystňa, obsahujúca 1440 kusov vajec, vo veľkom.**Maslo**: k čaju K 2·90—3·20, k vareniu K 2·90—3·20, syr 28—40 h., všetko v kilogrammoch vo veľkom.**Drúbež** (hydina) živá. Husy krmené K 1·50—1·64 kilogr.; kurence k smaženiu K 2·00—3·00, kurence k pečeniu K 2·00—2·60, sliapky na polievku K 3·80—4·60 za jeden pár.

Kašel

nátku, zachrypnutie, bolenie hrdla, ťažké dychanie, influene, vyhojí a istotne nám pomôže Fellerov Elsa-fluid. Tuct na probu škorun franko. Objednajte u Eugena V. Feller Stubica, Kostolná ulica 18 č. (stol. Zahreb). **Ferry**

Veľký krach!

V New-Yorku a v Londíne nešialani ani európejskú suchú zem a preto jedna na strieborné náradie fabrika nútenos vydela sa byť, že svoj tovar len za cenu roboty toho predá. Ja som splnomocnený, splnomocnenstvo toto plniť a nazáklade tomto za 6 zl. 90 krajciarov nasledujúce náradie pošlem:

- 6 kusov veľmi fajnové stolové nože so pravdivou anglickou klingou
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra vydličky,
- 6 kusov amerického patentirovaného striebra jedacie ližice,
- 12 kusov amerického patentirovaného striebra kávové ližice,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra polievkovú ližicu,
- 1 kus amerického patentirovaného striebra mliekovú ližicu,
- 6 kusov Anglická Viktoria spodnie táčne.
- 2 kusy imponantné stolové svietniky,
- 1 cedidlo k čaju,
- 1 kus tajnové cukrové sitko,

42 kusov spolu len 6 zl. 90 kr.

Tieto 42 kusy predtýmto 40 zl. koštovali a v ul len 6 zl. 90 kr. v najľavnejšej cene je k dostaniu. Americké a patentované striebra je jedna s vonku a s nútra biela kova, ktorá striebornú barvu aj 25 rokov udrží začo ja garantujem. Svedectvom tomu, že tento oznam **neni klamstvo** zavazujem sa bár komu, komu sa náradie nepai peniaze spatky dať. Nech nikto nezamešká túto pohodlnú príležitosť použiť zehy si túto okrášľujúcu garnitúru nezaobstaral

ktorá utešeným svadbo a iným darom je, ďalej do každej lepšej domácnosti príliž je súca, k dostaniu je výlučne len u

A. HIRSCHBERGA
amerického patentirovaného striebra závod
WIEN, II., Rembrandstrasse 19R. Telefon 14597.

Rozposielky na okolie s dobierkou alebo peniaze vopred v poslaní. Ku tomu čistiaci prach 10 kr. Opravdivý len na boku vydiacu ochraňujúcou markou (zdravotná kova).

Výfah s tisíce uznajúcich listov:

S prvou zásielkou som úplne spokojný, prosím ešte jednu garnitúru za 6 zl. 60 kr.

Koležvár barón Bánffy jeho exell. Jej Excellentia, barónka Edelsheimova čo najvrelšie odporúča mne Váš stolový nábytok, prečo esadnm Vás, račte i mne dvoje takýchto nábytkor, po 6 zl. 50 kr. poslať.

Gr. Helena Tisza, rod Degenfeld-Schomberg. Zasielku som obdržal, veľmi som spokojný a budem to aj drulským odporúčať.

Andrej Lehóczky kanonik a farár Zemplén-Szinna. S dôrobom sme veľmi spokojní a prosíme o novú zasielku. Predstavená ústavu Mariánskeho. Budapešt, IX., Soroksársk a ulica 36.



Neváhajte, keď vás hlava bolí lež potrebujete hneď Beretväs-pastilly

Dorába Tomáš Beretväs, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách zasielka franko..

ktoré za desať minút zastavia najtužšie migrén-hlavyboenie. — **Cena K 1.20.**
Lekárnú odporúčaný liek.

K dostaniu v každej lekarni a drogerii.

!!! S 16 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-u. 28.

Odporúča pri úplnej záruke
benzin-motore ku mlynom a iným priemyselným
 podnikom, taktiež
elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe
 s dvojím vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!



!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojnika ľahko k vedeniu bár ktorým gazdom aj medzi
 domami slamou krytými. Cieľom rozšírenia týchto najnovších
 strojov vymieňajú sa staršie parostroje.

Osobitná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako:
 parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku sietin. adt.

O nedostupiteľnej zvláštnosti týchto strojov podáva
 zpravy: P. baron Jozef Kemény, Maros-Németi (Sedmo-
 hradsko). P. Tóth Péterbagi, Csantavér (Stol. Bács.)

Cenník na žiadosť zdarma a franko.

Poveterna - harmonika.

Osozná novota!
Čarokrásna muzika!

Tento stroj možno upevniť
 na domy, stromy a žrte v
 zahradách a pri najmen-
 šom vetriku vydáva on lu-
 bozvučné hlasy a akordy.
 Poveterna harmonika je
 28 cm. dlhá a košíček kus

len 3 kor. ; len

s poštovou dobierkou rozpo-
 siela c. k. dvorný lifierant
Ján Konrád Brůx vý-
 vozný dom hudobných stro-
 jov 1295. (Čechy) Treba
 žiadať si franko a zdarma
 veľký cenník s viac než
 3000 obrazmi.

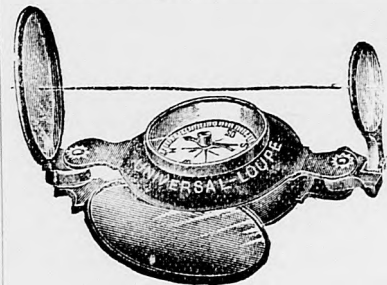
Pre zníženie fabričných dorobov
500 tuctov nesošitých
plachiet z plátna

250 - 200 cm. obšíte zvlášte ľajnej jakosti predáva
sa 6 kusov po K 14.30.Hostincom a kúpeľným ústavom sa zvlášte od-
porúča. — Fabrika na tkaniny plátna a bavlny:**Bratia Krejcar, Dobruschka (Čechy).**

Veľkolepé novoty: zefir, batist a v látkach ku
 praniu Oxford, damast, bielizeň stolová a
 postelná. — Viborná jakosť vzorky franko. —

Zvláštnosti k vystrojeniu mladých.

Nové váčkové d'alekohladitko s
kompasom a zrkadlom



k složeniu s vidit-
 kom na veľku diaľku,
 k upotrebeniu aj ako
 zväčšujúce sklo pa-
 liace sklo a zrkadlo
 oči. Ľahko k nose-
 niu vo váčku kus
 len K 1.50, 3 kusy
 4 kor. Vpáde nezod-
 povie vrátiť sa pe-
 náze. Zasiela s pos-
 tovou dobierkou,
 alebo pri predbež-
 nom zaslaní peňazi
 c. a kr. dvorný
 lifierant

HANS KONRAD vyzovný dom Brůx, No. 1294. (Čechy).Zdarma a franko dostane na žiadosť každý moj hlavný cenník s
3000 vyobrazením.

Oznamy prijíma administrácia

„KRESŤAN“

Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Pri objednávkách na
 naše ohlasy, prosíme
 odvolávať za vždy na
 náš časopis.

Ktorá kosa je najlepšia?

General Dewett kanonovej ocele kosa

Ohranná známka.

Ktorá sa šhotovuje zo zvláštnej kanonovej ocele z m ešanniny nejšlachetnejších kovov zlozenej a odborne uneleckým
 spôsobom dvojnásobne siúzenej, tak še vlastnosť vytrvalosť jej nachodi sa na tom najvyššom stupni a premáha
 všetko možné tohoto odboru.

Spôsob dorábamnia kôs tohoto odboru je tajomstvom fabriky, následkom čoho ľahkosť, trvácnosť a ostrosť
 takejto kosa sú počudovania hodné.

Atresa Pánu Pavlovi Sohr Szill 13. číslo (Stol. Somogy.)

kam vsetkým na general Dewett kosa počáznóm dopisovaním a objednaním treba sa obrátiť. — Pri onjednani
 5 kusov kôs počtové útraby plati fabrika. Pri objednaní 10 kusov plati počtové úraty a pripojuje jednu kosa na
 pridavok zdarma. — Za každú kanonovej ocele kosa prejna sa dobrosťanie, nezodpovedná kosa vymieňa sa
 dobrou kosou kanonovej ocele (zokusenosti ale vieme, že medzi tisíc kosami jedna je nie zlá).

General Dewett kosou kanonovej ocele
 na 250—300 krokov može sa ko-it po jed-
 nom ostrení, jedno kúvanie dostatočúé je
 na viacej dni

General Dewett kosa, kanonovej ocele,
 zasiela sa ku ruce chlapa sostavená naku-
 vaná a vyprobovaná.

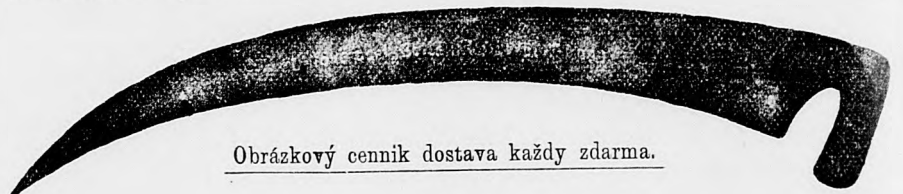
Pri Gnneral Dewett kose z kanonovej
 ocele odberateľ nemá žiadného riska bo
 nezodpovedná kosa zamení sa za dobrú.

Preto nech nikto kosa od nikoho neobjednáva a nekupuje, kým neurobil probu s kosou General Dewett z kanonovej ocele.
 A sme o tom presredčení, že kto ráz robil s takouto kosou méj kosa nikdy do ruky nevezme.

Sbieratelia objednavatetov majú zvláštne vyhody. — Hárky k sbieraniu odberateľov a iné tlačivo su pre bár kobo na poho-
 tove Cenník nech si každý na dopisnícke pyta. Ceny Gnnérale Dewett kôs z kanonovej ocele:

60	65	70	75	80	85	90	95	100	110 cm.
90 kr.	95 kr.	1 zl.	1 zl. 05 kr.	1 zl. 10 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 20 kr.	1 zl. 25 kr.	1 zl. 30 kr.	1 zl. 50 kr.

Dávame nákovie, striebro ocelova nákovia a kládívko pár za 85 kr. Amerikánska osielka, ku Dewett kose najlepšia 20 kr.
 Zvláštna Novota: Privilegovaná užva na kosa 1 kus 20 kr., 10 kusov 1 zl. 50 kr. Britva diamantovej ocele so zarukou pát rokov
 1 zl. 5 kr. pekná schránka britvy darmo.



Obrázkový cenník dostava každý zdarma.